

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора педагогічних наук, професора
Козир Алли Володимирівни на дисертацію Лі Аньань
«Підготовка майбутніх учителів музики до музичного
просвітництва старшокласників на засадах застосування інноваційних
технологій», представлену на здобуття наукового ступеня кандидата
педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика
професійної освіти**

1. Актуальність обраної теми

У контексті сучасного етапу розвитку педагогічної науки і практики дисертація Лі Аньань представляється актуальною і своєчасною. Постановка в центр наукового аналізу заявленої проблематики відповідає змінам у сфері вищої професійної освіти, що передбачає впровадження нових педагогічних технологій і напрямків професійної підготовки майбутніх учителів, що враховують запити суспільства у високому рівні здатності педагогічних кадрів працювати творчо й інноваційно.

З цієї позиції необхідно посилити увагу до мистецького навчання учнів нової генерації. Особливої гостроти на сучасному етапі розвитку суспільства набула проблема підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва школярів, що пояснюється їхніми музичними захопленнями у культурно-дозвіллевих потребах учнівської молоді та заповненні вільного часу, їх роллю як типовою формою спілкування, адаптацією до панівних ідей у соціокультурному середовищі. Тому освітній процес в інститутах мистецтв педагогічних університетів має спрямовуватися на підготовку майбутніх учителів музики до музичного просвітництва учнів, що має слугувати критерієм їх високого професіоналізму.

Представлена до розгляду дисертаційна робота Лі Аньань написана на актуальну для України та Китаю тему, оскільки спрямована на вирішення проблеми вдосконалення змісту, форм і методів фахової підготовки майбутніх

учителів музики з метою екстраполяції інновацій в освітній процес вищої мистецької освіти. Саме розгляд даної проблеми з позиції ефективного застосування інноваційних технологій, визначає її актуальність та потребу реалізації в педагогічній практиці вищої школи мистецької освіти.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність

Високий ступінь достовірності результатів дослідження Лі Аньань підтверджується: методологічною й теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій дисертації; ґрунтовним теоретичним аналізом основних понять за темою дисертації; виявленням причинно-наслідкових зв'язків між теоретичними знаннями та практичною підготовкою майбутніх учителів; різноманітністю теоретичної бази.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування й експериментальна апробація педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників на засадах застосування інноваційних технологій. Дана мета і визначає загальні принципи побудови дисертаційного дослідження.

Доречно підкреслити, що дисертація має струнку логічну побудову, що надає досить чітке уявлення про міру її наукової новизни і ступінь вирішення провідних завдань. У дисертаційному дослідженні чітко визначено категоріальний апарат. У двох розділах дисертації викладені основні теоретико-методологічні та практично-методичні позиції автора.

Найбільш істотними науковими результатами, що містяться в дисертації і мають теоретичне та методичне значення, є:

- виокремлення специфіки підготовки студентів інститутів мистецтв до музичного просвітництва старшокласників на засадах застосування інноваційних технологій, що реалізується як інтегративна властивість майбутніх фахівців, яка дозволяє їм досягати порозуміння із учнями завдяки

орієнтації в їхніх музичних перевагах, здатності створювати довірливі стосунки та переконувати школярів у важливості всебічного музичного пізнання, у необхідності вибірково ставитися до музичних вражень і збагачувати їх, звертаючись до всього багатства накопичених людством музичних шедеврів;

- обґрунтування цілісної структури підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників на засадах інноваційних технологій в єдності мотиваційного, когнітивного, інтерпретаційного та технологічного компонентів, детальна розробка критеріїв і показників оцінювання рівнів підготовки студентів до музично-просвітницької діяльності;

- розробка моделі підготовки студентів до музичного просвітництва старшокласників, що містить мету, наукові підходи, компонентну структуру, методи та етапи формування досліджуваного феномена, ефективність впровадження якої забезпечують розроблені педагогічні умови, що комплексно охоплюють цей процес на засадах застосування інноваційних технологій на всіх етапах впровадження розробленої автором методичної моделі;

- розробка оригінальної поетапної методики підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників на засадах інноваційних технологій, що представлена у перебігу мотиваційно-настановчого, когнітивно-компетентнісного, комунікативно-творчого етапів. Поетапна методика ґрунтується на максимальному наближенні навчальної діяльності майбутніх учителів музики до умов проведення педагогічної практики з учнями. Особливу методичну цінність становлять розроблені автором інтерактивні методи навчання, серії психолого-педагогічних і мистецьких тренінгів, інноваційні технології в поєднанні із методами і засобами просвітницького впливу. Оптимальний перебіг впровадження поетапної методики передбачає послідовний перехід від мотиваційно-

настановчого етапу через когнітивно-компетентнісний до комунікативно-творчого етапу.

3. Наукова новизна результатів дослідження

Наукова новизна одержаних результатів дослідження Лі Аньань полягає в тому, що вперше розкрито і науково обґрунтовано сутність феномена «підготовка майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників»; визначено структуру досліджуваного феномена в єдності компонентів (мотиваційного, що забезпечує усвідомлено-позитивне ставлення студентів до проблеми виховання школярів як освічених любителів музики; когнітивного, що проявляється у фаховій ерудованості, здатності до адекватного й усвідомленого сприйняття художньо-образного змісту музичних творів; інтерпретаційного, який зумовлює здатність фахівця розкривати сенс художнього задуму автора і впливати на сприйняття й ставлення школярів до музичного мистецтва; технологічного компонента, що характеризує ступінь володіння майбутніми вчителями музики комплексом традиційних та сучасних інформаційно-комунікативних технологій і здатністю їх застосувати в процесі здійснення музичного просвітництва. Виявлено критерії сформованості означеного феномена (спонукально-мобілізаційний, гностично-компетентнісний, художньо-комунікативний, творчо-продуктивний) та їх показники; схарактеризовано рівні підготовленості майбутнього вчителя музики до здійснення музичного просвітництва (результативно-творчий, комбінаторно-самостійний, стандартно-репродуктивний, початково-формальний). Науково обґрунтовано модель підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників на засадах інноваційних технологій. Уточнено сутність понять «неформально-педагогічна ситуація», «непрямі методи педагогічного впливу». Подальшого розвитку набула методика підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва.

Таким чином, вважаємо за доцільне підтвердити новизну наукових результатів дисертаційного дослідження Лі Аньань, яка в першу чергу пов'язана з теоретичним обґрунтуванням та експериментальною перевіркою ефективності педагогічних умов, а також розробкою моделі підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва учнів із застосуванням інноваційних технологій.

4. Значущість результатів дослідження для науки й практики та можливі шляхи їх використання

Значущість одержаних Лі Аньань результатів для музично-педагогічної науки полягає у розробці та апробації моделі підготовки студентів до музичного просвітництва старшокласників із застосуванням інноваційних технологій. Практичне значення результатів дослідження полягає в розробленні діагностувальної та експериментальної методик підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників; елективного семінару «Методика музичного просвітництва старшокласників у позакласній роботі», в якому розкрито специфіку музичних преференцій сучасної шкільної молоді та методику застосування інноваційних технологій у позакласній просвітницькій роботі; упровадженні сучасних організаційних засобів залучення школярів до позакласних гурткових занять; використанні матеріалів і застосуванні результатів дослідження у програмах навчальних дисциплін «Методика музичного виховання», «Інноваційні підходи до змісту музичної освіти», «Менеджмент культури та мистецької освіти», а також у підготовці студентів до педагогічної практики з організації музичного дозвілля школярів в умовах проходження шкільної та літньої педагогічної практики.

Матеріали дослідження можуть бути використані в освітньому процесі музично-педагогічних закладів вищої освіти у підготовці студентів до керівництва позакласною музично-виховною роботою; у системі післядипломної освіти; у процесі самоосвіти вчителів музики, а також у

підготовці студентів до здійснення культурно-просвітницької діяльності серед молоді та юнацтва в різних ситуативно-культурних контекстах.

5. Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях

Основні положення дисертації Лі Аньань достатньо повно висвітлені в 8 публікаціях, із них: 5 статей у наукових фахових виданнях України, 1 – у зарубіжному науковому періодичному виданні, 2 – апробаційного характеру.

6. Оцінка змісту й оформлення дисертації та автореферату

Дисертація та автореферат написані грамотно й оформлені згідно з вимогами пунктів 9, 11, 13, 14 затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Порядку присудження наукових ступенів» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 та № 1159 від 30.12.2015 р.). Стиль викладу в них матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій доступний для їх сприйняття. Висновки дисертації відповідають завданням, чітко сформульовані, послідовні, змістовні та відображають їх основний зміст.

Зміст автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації. У авторефераті основні положення дисертації викладені повно й докладно. Наукові положення, висновки й рекомендації, наведені в авторефераті, належним чином розкриті та обґрунтовані в рукописі дисертації.

7. Зауваження щодо змісту дисертації

Відзначаючи наукову вартість і практичну значимість дисертаційного дослідження Лі Аньань, слід однак висловити ряд зауважень та побажань, що носять дискусійний характер:

- проведений теоретико-методологічний аналіз підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників розкриває її особливості в процесі використання інноваційних технологій навчання. З цієї позиції бажано було повною мірою представити комунікативний аспект підготовки майбутніх учителів музики;

- на нашу думку, дисертація набула б більшої досконалості, якщо б автором було більш ґрунтовно проаналізовано сучасний зарубіжний досвід щодо підготовки студентів інститутів мистецтв до музичного просвітництва учнів;

- у дисертаційному дослідженні важливе місце займають педагогічні умовами підготовки студентів до музичного просвітництва старшокласників на засадах застосування інноваційних технологій. На наш погляд, бажано було б ширше розкрити, як саме третя педагогічна умова, а саме набуття майбутніми вчителями музики досвіду використання інноваційних технологій у музичному просвітництві старшокласників була впроваджена в процес дослідно-експериментальної роботи;

- у додатках дисертації подано програму елективного спецкурсу «Методика музичного просвітництва старшокласників». На наш погляд, доцільно було б більш детально висвітлити сутність і зміст даного спецкурсу;

- з позиції розкриття проблеми підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва учнів іноземною дисертанткою, доречно було б висвітлити її з урахуванням національних, ментальних і культурних особливостей Китаю.

Загалом, висловлені зауваження не ставлять під сумнів отримані наукові результати та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Лі Аньань, якій притаманні оригінальність, наукова новизна, високий теоретико-методологічний рівень, широта методологічних підходів, комплексність та ґрунтовність дослідно-експериментальної роботи, логічність викладу матеріалу, повнота висвітлення основних положень у публікаціях.

8. Загальний висновок

Дисертаційне дослідження Лі Аньань «Підготовка майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників на засадах застосування інноваційних технологій» за своєю актуальністю проблеми, рівнем її розробки, практичною та теоретичною значущістю є самостійним, завершеним дослідженням. Отримані нові науково-обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують важливе наукове завдання, яке полягає в теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці методики підготовки майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників із застосуванням інноваційних технологій.

Ураховуючи актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і вірогідність, а також значну практичну цінність сформульованих положень і висновків, дисертаційна робота Лі Аньань «Підготовка майбутніх учителів музики до музичного просвітництва старшокласників на засадах застосування інноваційних технологій» відповідає пункту 13 «Порядку присудження наукових ступенів», а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики
музичної освіти, хорового співу і диригування
факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова

